

AFGØRELSE

(Elforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Vestjyske Net A/S, Herning, over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 4. december 2001
OM fastsættelse af individuelle effektivitetskrav

4. september 2002

J.nr.: 97-2301-0108

NÆVNETS Nævnsformand, cand.jur. Jørgen Nørgaard
SAMMEN- Professor, dr.jur. Jens Fejø
SÆTNING Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
I SAGEN Konsulent, civing. Knut Berge
Fhv. direktør, cand.polyt. Poul Sachmann

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 14. december 2001 fra Vestjyske Net A/S, Herning. Der klages over Energitilsynets fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for selskabet på hhv. 1% og 2,5 % i årene 2002 og 2003. Energitilsynet har i en redegørelse af 25. marts 2002 kommenteret klagen og redegjort for sagens faktiske og retlige omstændigheder. Klageren har afgivet sine bemærkninger hertil.

Den påklagede afgørelse

Energitilsynets udmelding af individuelle effektivitetskrav for 2002 og 2003 skete med brev af 4. december 2001 til alle transmissions- og netselskaber. De samlede individuelle krav udgør 50,8 mill. kr. i 2002 og 116,6 mill. kr. 2003, som med tillæg af generelt fastsatte krav (2*3%) på i alt 213,6 mill. kr. beløber sig til samlede krav i de nævnte 2 år på 381 mill. kr. (10,7%).

Kravene var indeholdt i bilag 1 til en af Energitilsynet den 26. november 2001 endelig tiltrådt vejledning, hvori metoden for fastsættelse af de individuelle krav til virksomhederne er beskrevet. I tilsynets afgørelse fastlægges tillige definitionen af bedste praksis, som benyttes ved konstateringen af effektivitetspotentialer hos virksomhederne, samt rammer eller lofter for tilsynets fastsættelse af det individuelle effektivitetskrav.

For Vestjyske Net lød kravene som oven for nævnt på 1% resp. 2,5% af virksomhedens omkostningsramme. Tilsynets beregning af disse krav var opdelt i beregninger af hhv. drifts- og afskrivningseffektiviteten på højspændings-

(>20kV) og lavspændingsdelen (<20 kV) af virksomheden samt i en beregning af det samlede omkostningsindeks (5.912), effektivitet (82%) og krav (4%). Kun delberegningen af driftseffektiviteten på højspændingsdelen gav med en effektivitet på 65% anledning til et (del)krav (8%).

Klagen

Fra Vestjyske klage af 14. december 2001 citeres:

“.....

Vestjyske Net A/S's påstand er, at det individuelle krav i hvert af årene 2002 og 2003 bør være 0%.

Klagen støttes med henvisning til:

1. Energitilsynets beregning af effektivitet for Vestjyske Net A/S.
2. Energitilsynets "Vejledning om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder af 4. december 2001".
3. Notatet til Energitilsynsmøde den 26. november 2001 "Fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder".
4. Email af 14. november 2001 fra Energitilsynets sekretariat efter korrektion af grundlaget for beregning af Vestjyske Net A/S's indtægtsramme.

Energitilsynets materiale vedr. pkt. 1-4 er vedlagt som bilag 1-4.

Ad 1)

Energitilsynets beregningen af Vestjyske Nets effektivitet viser, at driftseffektiviteten er 65 % og 80 og at afskrivningseffektiviteten er 100 % og 94 % for elanlæggene hhv. >20 kV og <20 kV målt i forhold til "best practice".

På grundlag af **det samlede omkostningsindeks** er Vestjyske Nets **samlede effektivitet beregnet til 82%**.

Ifølge Energitilsynets beregning giver de 82 % imidlertid anledning til et individuel sparekrav i år 2002 og 2003 på hhv. 1,0 % og 2,5 %.

Ad 2)

Vedlagt det individuelle effektivitetskrav er til Vestjyske Net fremsendt Energitilsynets "Vejledning om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionselskaber".

Af denne vejlednings afsnit **F. Beregning af benchmarking** fremgår beregningsgrundlaget for benchmark samlet set. (Vestjyske Net 82 %)

I indledningsafsnittet angives, at **loftet for effektivitet er sat til 80 % af bedst practice,**

4. september 2002

J.nr.: 97-2301-0108

I sidste afsnit angives, **at ingen virksomheder udsættes for effektivitetskrav, der bringer deres omkostningsindeks helt på niveau med bedste praksis, men kun 80 % af bedste praksis.**

Efter Vestjyske Net's opfattelse er der derfor ikke baggrund for at pålægge selskabet et individuelt effektivitetskrav.

Ad 3)

På Energitilsynets hjemmeside er fremlagt det notat: "Notatet til Energitilsynsmøde den 26. november 2001 "Fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder", som må være grundlaget for fastlæggelse af principperne for individuelle effektiviseringskrav.

Af notatet fremgår af pkt. 7: **for det fjerde er der indført en grænse for, hvor meget effektiviteten skal forbedres i forhold til bedste praksis.**

I Energitilsynets afgørelse (pkt. 14) står som særskilt punkt: **Virksomhederne skal højst nå op på 80 % af bedste praksis.**

I figuren under pkt. 29 er angivet samlet effektivitet for Transmission. Transmissionsselskaberne er angivet i rangorden. Vestjyske Net A/S (det tidligere selskabsnavn I/S Vestjyske Net er anvendt på figuren) fremgår tydeligt at ligge over den markerede skillelinie ved **80 % for individuelle effektivitetskrav.**

En tilsvarende **skillelinie på 80 %** fremgår af den tilsvarende figur for netselskaberne.

Under pkt. 55 er **80 % grænsen** for bedste praksis ligeledes nævnt.

Endelig nævnes det igen i pkt. 60: **Desuden skal virksomhederne kun op på 80 % af bedste praksis.**

Notatet til Energitilsynet peger således meget entydigt på, og kan ikke efterlade andet indtryk end, at Energitilsynet har forudsat, at beregningsmodellen for de individuelle effektivitetskrav skal være sådan indrettet, at et selskab ikke skal have et individuelt effektivitetskrav, hvis selskabets **samlede effektivitet er over 80 %.**

Ad 4)

I forbindelse med en korrektion af Vestjyske Net's indtægtsramme blev der opdaget en fejl i beregningsmodellen for de individuelle effektivitetskrav.

Efter korrektionen får Vestjyske Net en samlet effektivitet på 82 %.

I meddelelsen på Email til Vestjyske Net herom støtter en medarbejder ved Energitilsynets sekretariat yderligere synspunktet om, at et selskab, hvis samlede effektivitet er på 82 %, ikke skal have individuelle krav.

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

For god ordens skyld skal nævnes, at den endelig model for fastsættelse af de individuelle effektivitetskrav ikke var godkendt af Energitilsynet på det pågældende tidspunkt (14. november 2001), men udkastet indeholdt på daværende tidspunkt præcist de samme vendinger, som er fremhævet vedrørende bilag 2.

Henvendelse til Energitilsynets sekretariat via Dansk Energi har ikke ført til den af Vestjyske Net ønskede korrektion, hvorfor Vestjyske Net anmoder Energiklagenævnet behandle og tage stilling til denne klage over Energitilsynets afgørelse om at pålægges Vestjyske Net individuelle effektivitetskrav i år 2002 og 2003 på hhv. 1 % og 2,5 %.

.....”

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Energitilsynets redegørelse

Fra Energitilsynets redegørelse af 25. marts 2002 citeres:

”.....

I ovennævnte sag nedlægger Energitilsynet følgende

PÅSTAND:

Stadfæstelse af Energitilsynets afgørelse af 26. november 2001 fremsendt til Vestjyske Net A/S d. 4. december 2001.

SAGSFREMSTILLING

Denne sag drejer sig om beregningen af individuelle effektivitetskrav, som Energitilsynet har udmeldt til samtlige elnet- og transmissionsvirksomheder pr. 4. december 2001, er i overensstemmelse med Energitilsynets vejledning om beregning af individuelle effektivitetskrav af samme dato.

Energitilsynet har med afgørelse af 26. november 2001 fundet, at Vestjyske Net A/S har en samlet omkostningseffektivitet på 82% af de bedste netvirksomheder.

I konsekvens heraf udmeldte Energitilsynet individuelle effektiviseringskrav på hhv. 1% af selskabets omkostningsramme i 2000 12002 og 2,5% 12003 for Vestjyske Net A/S, if. bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150 kV og derunder §33-34.

For så vidt angår øvrige faktiske omstændigheder, henvises til den sagsfremstilling, der dannede grundlag for Energitilsynets behandling af sagen på mødet d. 26. november 2001, **bilag B + C**, og som indeholdt i tilsynets afgørelse af 4. december 2001 til kla-

ger, jf. **bilag A8**. Sagsfremstillingen, som er indeholdt i klageskriftet af 14. december 2001, afviger ikke herfra.

Den 29. oktober 2001 drøftede Energitilsynet principperne for fastlæggelsen af de individuelle krav.

Energitilsynet vedtog at bemyndige sekretariatet til at tage drøftelser med brancheorganisationerne og derefter - med udgangspunkt i tilsynets drøftelse - af forelægge sagen på et senere tilsynsmøde.

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Sekretariatet indkaldt herefter sektorens styregruppe vedrørende effektivisering, bestående af de to brancheorganisationer ELFOR og Danske Energi, samt en række repræsentanter for virksomhederne, til et møde d. 6. november 2001. Referatet fremgår af **bilag B1**.

Det blev annonceret overfor styregruppen, at de fik tilsynsnotatet [inkl. de](#) individuelle krav i høring inden tilsynsmødet d. 26. november. Høringsmaterialet fremgår af **bilag E** og høringssvarene fremgår af **bilag F**.

ANBRINGENDER

Til støtte for påstanden gøres det gældende, at Energitilsynet i afgørelsen af 26. november 2001 med rette har fundet, at Vestjyske Net A/S har en effektivitet fordelt på en driftseffektivitet på hhv. 65% på over 20kV og 80% på under 20kV, samt en afskrivningseffektivitet på hhv. 100% på over 20kV og 94% på under 20kV,

og i konsekvens heraf

at Energitilsynet med rette i overensstemmelse med vejledningen, **bilag B2**, som følge af Elforsyningslovens §70 og bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001, §33-34, har givet Vestjyske Net A/S et individuelt effektivitetskrav på hhv. 1,0% i år 2002 og 2,5% i år 2003.

I det følgende vil der først blive redegjort for det juridiske grundlag for den påklagede afgørelse. Herefter kommenteres klagerens specifikke indsigelser mod afgørelsen, som indeholdt i klageskriftet af 14. december 2001, og som ikke allerede er blevet imødegået under gennemgangen af det juridiske grundlag for afgørelsen.

DET JURIDISKE GRUNDLAG FOR ENERGITILSYNETS AFGØRELSE

Energitilsynets begrundelse for, at udmelde individuelle effektivitetskrav bygger på, at Energitilsynet jf. Elforsyningslovens §70 skal fastsætte individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomhederne.

De nærmere regler herom er fastsat i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150kV og derunder, der giver grundlaget for udmelding af individuelle krav. Sektorens omkostninger deles af bekendtgørelsen op i en del, der udsættes for effektivitetskrav, og en del der ikke skal effektiviseres. Indtægtsrammerne regulerer de samlede omkostninger.

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Ifølge Elforsyningslovens §70 skal Energitilsynet fastsætte indtægtsrammer for elnetselskaberne.

I bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001, §21, stk. 3 fremgår det, at indtægtsrammen reduceres med et generelt og et individuelt effektiviseringskrav.

Disse effektiviseringskrav udmøntes efter bkg. kapitel 6, hvoraf §33 sætter rammerne for beregningerne af de individuelle krav og §34 bestemmer, at metoden til beregningen skal offentliggøres - hvilket har Tilsynet har gjort med vejledningen af 4. december 2001 om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder (se **bilag A8**).

BEMÆRKNINGER TIL KLAGERENS INDSIGELSER MOD TILSYNETS AFGØRELSE

Hvad angår klagerens indsigelser mod afgørelsen, som indeholdt i klageskriftet af 14. december 2001, vil der i det følgende kun blive knyttet kommentarer til indsigelserne, som ikke allerede er blevet behandlet ovenfor ved gennemgangen af det juridiske grundlag for tilsynets afgørelse.

Punkt 2 i klageskriftet

Klager påstår at der ikke er baggrund for at pålægge selskabet et individuelt effektivitetskrav, når selskabet har en samlet effektivitet på 82%, hvis man følger vejledningen om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionselskaber (**bi-**

lag A8). Dvs. klager påstår, at sekretariatet har handlet i strid med sekretariatets egen vejledning.

Dette er forkert. Sekretariatet har udmøntet de individuelle krav på baggrund af beregningerne beskrevet i vejledningen. Til støtte for dette gøres følgende anbringender gældende:

For det første fremgår det af udkast til vejledning af 8. november 2001¹ om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder (se **bilag A7**), at selv om selskaber har en samlet effektivitet over 80%, så kan selskaberne godt få individuelle krav, idet loftet på de 80% er på hhv. driften og afskrivningerne.

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

På side 12 i udkastet til vejledningen står der:

" Korrektionen indebærer at ingen virksomheder udsættes for effektivitetskrav, der bringer deres omkostningsindeks helt på niveau med bedste praksis, men kun på 80% af bedste praksis."

Bedste praksis vælges, som der står i udkastet til vejledningen på side 11:

"De selskaber, der er bedste praksis på driften vælges også som bedste praksis på afskrivningerne. Det sker selvom der måtte findes andre selskaber med et lavere omkostningsindeks på afskrivningerne."

Dvs. der er tale om bedste praksis på både drift og afskrivningerne.

Af udkast til vejledningen side 12 fremgår også beregningsmetoden, hvori det fastsættes, at kravene på hhv. drift og afskrivninger er givet ved:

$$Kd_i = \min \left(\frac{80\% - Bd_i}{2}, 20\% \right), \quad \text{hvor}$$

20% er loftet for effektivitetskravet på driften der divideres med 2, pga. kravet skal hentes over en halv reguleringsperiode

---

¹ Udkastet til vejledningen blev sendt i høring til brancheforeningerne og styregruppen for branchen (udkastet dateret d. 8. november 2001), hvorefter den blev forelagt Energitilsynet på mødet den 26. november (udkastet dateret d. 14. november 2001) og resulterede i den endelige vejledning af 4. december 2001 om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder.

80% er loftet for hvor langt selskaberne skal nå op i effektivitet. Kd_i er kravet på driften og er givet ved den mindste værdi af enten de 20% eller halvdelen af 80% fratrukket selskabets performance i benchmarkingen på driften. Dvs. har selskabet en performance på driften på 25%, så er kravet på driften lig 20% og har selskabet en performance på driften på 60%, så er kravet på driften lig 10%.

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Beregningen er den samme for afskrivningerne, dog med et loft på 3% og ikke 20%, og det samlede effektivitetskrav, K_i , fremgår ligeledes af udkast til vejledningen side 13 og er givet ved:

$$K_i = \min(K_i^*, 14\%), \text{ hvor}$$

14% er loftet for det samlede individuelle effektivitetskrav

$$K_i^* = a * Kd_i + (1 - a)Ka_i$$

a = drifts[-] og administrationsomkostningernes andel af den samlede omkostningsramme

Dvs. hvis selskabet har et krav på driften på 20% (effektivitet på 40%) og et krav på afskrivningerne på 0% (effektivitet på 100%), så vil selskabet med en driftsdel på 50%, få et krav på 10% og have en samlet effektivitet på 70% ($40\% * 0,5 + 100\% * 0,5$). Hvis driftsdelen udgjorde 20%, vil selskabet få et krav på 4% og have en samlet effektivitet på 88% ($40\% * 0,2 + 100\% * 0,8$).

I bilag 1.1 til udkast til vejledningen står selskabernes effektivitet og i bilag 1.2 til udkast til vejledningen står selskabernes effektivitetskrav. Flere af de selskaber, som lå over 80% (bl.a. BOE, ENV, SE Energi, Encon mv.) havde fået individuelle effektivitetskrav på 0,5%-3,5%. Bilag 1.1 og 1.2 kan ses i vedlagte **bilag A7**.

Dansk Energi og styregruppen (hvori direktøren for Vestjyske Net A/S også sidder) fik ovennævnte dokument i høring d. 13. november 2001 (**bilag E**). Ingen af de indkomne høringssvar har haft bemærkninger til, at vejledningens metode anvendt på konkrete tal betød, at selskaber med en samlet effektivitet på over 80% ligeledes kunne få et individuelt effektivitetskrav.

Vejledningen af 4. december 2001 om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder (se **bilag A8**) er næsten identisk med udkastet vejledningen af 8. november

2001 om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder (**bilag A7**) og udkastet af 14. november 2001 (**bilag D1**).

Punkt 3 i klageskriftet

Klager påstår at der ikke er baggrund for at pålægge selskabet et individuelt effektivitetskrav, når selskabet har en samlet effektivitet på 82%, hvis man følger indstillingsnotatet til Energitilsynet (**bilag B**).

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Dette er forkert. Til støtte for dette gøres følgende anbringender gældende:

Som nævnt ovenfor er der tale om bedste praksis på både afskrivninger og drift og ikke samlet set i forhold til det omtalte loft på 80%.

Energitilsynets sekretariats udmelding af individuelle effektivitetskrav svarer helt til Energitilsynets forventninger derom, og der har ikke været tale om misinformering af hverken tilsynet eller branchen.

Energitilsynet har ligeledes tiltrådt vejledningen af 4. december, hvori beregningsmetoden er beskrevet - med den konsekvens, at selskaber med en samlet effektivitet på 80% godt kan pålægges individuelle krav.

Punkt 4 i klageskriftet

Klager påstår, at en medarbejder ved Energitilsynets sekretariat støtter synspunktet om, at et selskab, hvis samlede effektivitet er på 82%, ikke skal have individuelle krav.

Dette er forkert. Til støtte for dette gøres følgende anbringender gældende:

Den anførte email skal ikke fortolkes på denne måde, hvilket bekræftes af den til emailen vedhæftede beregning af selskabets effektivitet og individuelle krav (se **bilag A7**), hvoraf det fremgår at selskabet har en samlet effektivitet på 82% og får individuelle krav på hhv. 1,0% og 2,5% for hhv. år 2002 og 2003.

.....”

Klagers afsluttende bemærkninger

Fra Vestjyske Net's brev af 21. maj 2002 citeres:

”.....

Det principielle i sagen er, om der skal pålægges Vestjyske Net A/S individuelle effektivitetskrav i år 2002 og 2003 på hhv. 1 % og 2,5 %, når selskabets samlede omkostningseffektivitet er > 80%.

Forskellen mellem Energitilsynet's og Vestjyske Net's opfattelse går, så vidt vi kan se, alene på, om det gentagne gange i bilagsmaterialet nævnte 80 % loft for at pålægge individuelle effektiviseringskrav alene gælder drifts- og afskrivningseffektivitet hver for sig, eller, som påstået af Vestjyske Net, at denne grænse også er gældende for den sammenvejede effektivitet i forhold til bedst practise.

Tilblivelsen af reguleringsmodellen for net- og transmissionsselskaber har været en længere proces, hvori net- og transmissionsselskaber har været høringspart gennem den så kaldte "styregruppe" bl.a. med undertegnede som deltager.

Der har undervejs været fremsat forskellige reguleringsmodeller, og den endelige først fastlagt efter Energitilsynets sekretariats høringsmøde med Styregruppen den 6. november 2001.

At der i processen til stadighed har været tale om at et samlet benchmarktal har skulle tillægges betydning ved reguleringen fremgår bl.a. af:

1) Følgegruppemøde den 14. august 2001. Her blev PA's model for benchmarking af transmissionsselskaberne drøftet. Som det fremgår af vedlagte referat, Bilag 1, udarbejdet af Dansk Energi, blev det påpeget, at en opdeling i flere nøgletal ikke skulle stramme effektivitetskravene. Konsulentfirmaet PA, som har udviklet benchmarking-modellen fastholdt, at sparekravene tager udgangspunkt i et samlet effektivitetstal. Energitilsynet synes iflg. referatet, at være enig heri.

2) Vejledningens, Energitilsynets bilag A7, side 10-12 afsnit C.- F. Vejledningen beskriver omhyggeligt, hvordan der beregnes et samlet omkostningsindeks ved sammenvejning af indeksene for drift og afskrivninger, og at dette omkostningsindeks skal holdes op mod den definition af "bedst practise", som er beskrevet. Det ser derfor ud til, at der kun er tale om et omkostningsindeks, og at dette omkostningsindeks kun skal bringes på niveau med 80 % af bedst practise.

Hvis dette ikke er tilfældet, har det i øvrigt ingen mening at beskrive, udregne og angive det sammenvejede omkostningsindeks, da det i givet fald ikke skal anvendes i reguleringen.

3) Endelig har det regneark, der anvendes til beregning af de individuelle effektivitetskrav, ikke været i høring. Det er først ved at følge beregningsgangen i det regneark, at man kan konstatere, at

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

beregningsmetoden bruger 4 nølgetal i fastlæggelsen af individuelle effektivitetskrav, og at det samlede omkostningsindeks ikke anvendes overhovedet.

4) Der har under hele processen for det enkelte selskab været indikeret adskillige samlede og individuelle effektivitetsprocenter. En argumentation i notatet fra Energitilsynet, side 4, om at man ud fra bilagsmaterialet til den ikke færdige model og et regneeksempel, der i øvrigt ikke har været forelagt Styregruppen, skulle kunne slutte, at den nævnte grænse for individuelle krav alene gælder delelementer i modellen og ikke den samlede effektivitet i forhold til bedst practise, kan efter vores opfattelse ikke være holdbar.

5) Teknisk set kan sagen derfor også opfattes som værende en prøvelse af, om den regnearksmodel, som anvendes til beregning af de individuelle effektivitetskrav, har indbygget alle de principielle kriterier, som Energitilsynet har taget stilling til.

Disse sider af sagen, som underbygger vor påstand, er efter vores opfattelse ikke imødegået i Energitilsynets redegørelse og bilag, der er fremsendt fra Energitilsynet den 25. marts 2002, hvorfor vi fastholder vor påstand.

.....”

4. september 2002

J.nr.: 97-2301-0108

Lov- og andre regler

Elforsyningslovens § 70, stk. 1-4 fastsætter:

§ 70. Priser for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser fastsættes i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte indtægtsrammer. Rammerne fastsættes med henblik på dækning af de i § 69 nævnte omkostninger ved en effektiv drift af virksomheden.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter regler om generelle indtægtsrammer for alle berørte virksomheder for et nærmere angivet antal år. Inden for de nævnte rammer fastsætter Energitilsynet årligt en indtægtsramme for hver af de berørte virksomheder.

Stk. 3. Energitilsynet kan give dispensation fra de af tilsynet fastsatte rammer, såfremt det er nødvendigt for, at virksomheden kan gennemføre forpligtelser, som er pålagt i bevilningen, i loven eller bestemmelser fastsat i medfør af loven.

Stk. 4. Enhver form for indtægt i virksomheden skal medgå til dækning af udgifter som nævnt i § 69, stk. 1. Dette gælder dog ikke overskud i form af forrentning af indskudskapital og ekstraordinære effektiviseringsgevinster i forhold til indtægtsrammerne. Økonomi- og erhvervsministeren kan fast-

sætte regler om, hvad der kan anses for ekstraordinære effektiviseringsgevinster, og om fastsættelsen af størrelsen heraf.

Fra bemærkningerne i forslag LF 234 98/99 til lovens § 70, stk. 2 citeres:

”I medfør af stk. 2 fastsætter miljø- og energiministeren generelle indtægtsrammer for alle virksomheder for et nærmere angivet antal år. Inden for den generelle ramme fastsætter Energitilsynet årligt en indtægtsramme for hver af de berørte virksomheder. Hensigten med bestemmelsen er, at ministeren fastsætter generelle krav om, at indtægtsrammen reduceres med en procentdel hvert år for alle selskaber, således at hver virksomhed må foretage en løbende effektivisering for at holde deres omkostninger inden for rammen for indtægter. Ministeren kan herunder fastsætte, at indtægtsrammerne reduceres med en generel procentsats, der gælder alle selskaber, samt fastsætte rammer for Energitilsynets fastlæggelse af en individuel procentsats, der afhænger af det enkelte selskabs effektivitetsniveau.

Ministeren kan tillige sætte rammer for, hvor stort et samlet reduktionskrav for indtægtsrammen en virksomhed kan stilles over for i et enkelt år og eventuelt tillige akkumuleret over en årrække.

.....

Bestemmelsen pålægger endvidere Energitilsynet inden for de af miljø- og energiministeren fastsatte generelle indtægtsrammer årligt at fastsætte en indtægtsramme for hver af de berørte virksomheder. Energitilsynet skal ved fastlæggelsen af individuelle indtægtsrammer for det enkelte selskab tage selskabets effektiviseringspotentiale i betragtning.”

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Indtægtsrammebekendtgørelsen

De i medfør af lovens § 70, stk. 2 fastsatte bestemmelser af betydning for nærværende sag findes i bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150 kV og derunder som ændret ved bekendtgørelse nr. 432 af 6. juni 2002.²

Ifølge bekendtgørelsens § 3, stk. 1 udgør indtægtsrammen det maksimale beløb, som virksomheden i et kalenderår i en reguleringsperiode (4 år, første periode 2000-2003) kan oppebære ved indtægter, der vedrører netaktiviteter henholdsvis transmissionsaktiviteter. Overdækning eller underdækning skal

---

² Ifølge § 1, stk. 1 finder bekendtgørelsen anvendelse på netvirksomheder ..... og transmissionsvirksomheder, som ejer elforsyningsnet, hvoraf højst 35% målt som systemkilometer udgøres af net på over 150 kV .....

ifølge § 45, stk. 2 og 3 udbetales resp. opkræves efter reguleringsperiodens afslutning eller udlignes løbende. Overskud i form af forrentning af indskudskapital og ekstraordinære effektiviseringsgevinster, som ikke overstiger 5% af den korrigerede indtægtsramme, er ifølge § 46, stk. 1 til fri disposition for virksomheden. I stk. 2 smst. defineres de nævnte gevinster som det beløb de faktiske omkostninger til drift og afskrivninger .....i året er mindre end den korrigerede omkostningsramme for året med fradrag af årets effektiviseringskrav.

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Indtægtsrammen består efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 4 af summen af 1) en omkostningsramme, som fastsættes med henblik på dækning af driftsomkostninger, bortset fra finansielle udgifter, og af .....afskrivninger ....., og som undergives effektiviseringskrav, 2) et beløb til dækning af de i § 11 og bl.a. i § 21, stk. 1, 4) nævnte faktiske omkostninger og 3) et beløb til forrentning (af netaktivernes værdi m.m. jf. §§ 9 og 10 og bl.a. §§ 25 og 26). I § 21 om beregning af indtægtsrammen for 2002 og 2003 fastslås tillige i stk. 2, at summen af driftsomkostningerne som opgjort efter stk. 1, nr. 1, og afskrivningerne nævnt i stk. 1, nr. 2 betegnes omkostningsrammen. Inden omkostningsrammen indregnes i indtægtsrammen, reduceres den med det beløb, som udmønter effektiviseringskravet (§ 6, stk. 7 og bl.a. § 21, stk. 3).

Fra *indtægtsrammebekendtgørelsen* citeres i øvrigt:

§ 31. Effektiviseringskravet består af et generelt krav fastsat af miljø- og energiministeren, jf. § 32, som alle virksomheder skal overholde, og et individuelt krav til den enkelte virksomhed fastsat af Energitilsynet under hensyn til den enkelte virksomheds effektiviseringspotentiale og under hensyn til forsyningssikkerheden. Kravene fastsættes som procentsatser af omkostningsrammen inden pris- og lønregulering.

Stk. 2. Såvel det generelle krav som det individuelle krav fastsættes samtidig med fastlæggelsen af virksomhedens indtægtsrammer forud for en reguleringsperiode, jf. § 5, stk. 1, og § 27, stk. 1. Kravene for år 2001, år 2002 og år 2003 fastsættes samtidig med udmelding af rammerne for disse år.

Stk. 3. ....

Stk. 4. ....

Stk. 5. Beregningen af den enkelte virksomheds effektiviseringspotentiale, jf. stk. 1, sker ved en sammenligning (benchmarking) af de enkelte virksomheders omkostningsrammer for den pågældende reguleringsperiode set i forhold til omfanget af de enkelte virksomheders net. Ved sammenligningen skal der tages hensyn til forskelle i rammebetingelser, som har væsentlig betydning for selskabets omkostnin-

ger, herunder lokaliseringen i henholdsvis city-, by- eller landområde.

.....”

§ 32. ....

Stk. 3. Det generelle effektiviseringskrav efter § 31, stk. 1, udgør for år 2002 3 % af den fastsatte omkostningsramme, jf. § 21, stk. 2, og yderligere 3 % heraf i år 2003.

Stk. 4. Det beløb til afskrivninger, som indgår i omkostningsrammen efter stk. 3, beregnes på grundlag af aktiverne ultimo år 2000, og reduceres med det summerede effektiviseringskrav til afskrivningerne for år 2000 og år 2001, jf. stk. 1-2.

§ 33. Det individuelle krav efter § 31, stk. 1, fastsættes med virkning fra den 1. januar 2002.

Stk. 2. Det individuelle krav for år 2002 og år 2003 fastsættes som procentsatser af den enkelte virksomheds omkostningsramme for år 2002, jf. § 21, stk. 2. Det beløb, som indgår i omkostningsrammen til dækning af afskrivninger beregnes på grundlag af aktiverne ultimo 2000, og reduceres med det summerede effektiviseringskrav til afskrivningerne for år 2000 og år 2001, jf. § 32, stk. 1-2.

Stk. 3. Ved beregning af de enkelte virksomheders effektiviseringspotentiale efter § 31, stk. 5, til brug for fastsættelse af individuelle krav for år 2002 og år 2003 sammenholdes den enkelte virksomheds omkostningsramme for år 2002, jf. stk. 2, med omfanget af virksomhedens net ultimo år 2000.

.....”

§ 34. Energitilsynet offentliggør den metode, som anvendes ved beregning af virksomhedernes effektiviseringspotentiale samt de væsentligste forudsætninger og vurderinger, som ligger til grund for fastlæggelsen af de individuelle effektiviseringskrav.

Bekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser, der udmønter ministerens beføjelse efter elforsyningslovens § 70 til at fastsætte såvel rammer i form af lofter eller grænser for Energitilsynets fastsættelse af den individuelle besparelsesprocent som rammer for det samlede effektiviseringskrav, som en virksomhed kan stilles over for i et enkelt år eller over en årrække.

Energitilsynets vejledning af 4. december 2001 ifølge indtægtsrammebekendtgørelsens § 34 fastlægger en beregning af effektivitetskravet i syv trin (A-G).

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108

Beregningen af omkostningsindeks (C) – forholdet mellem virksomhedens omkostningsramme og virksomhedens netvolumen – sker hhv. for drifts- og administrationsudgifter og afskrivninger og både for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder. For netvirksomheder med både høj- og lavspændingsanlæg beregnes de to indekser for både lavspændingsdelen og højspændingsdelen.

Beregningen af benchmarking (F) – forholdet mellem omkostningsindekset for ”bedste virksomhed” og omkostningsindekset for den pågældende virksomhed – og fastsættelsen af effektivitetskrav (G) sker ligeledes opdelt som ved beregningen af omkostningsindeks. Men effektiviseringspotentialer el. –kravene fastlægges tillige under anvendelse af følgende lofter fastsat i vejledningen, jf. tilsynets afgørelse af 26. november 2001:

- Et loft sat til 80% af bedste praksis for ”hvor langt virksomhederne skal nå op i effektivitet” ..... således at ”ingen virksomheder udsættes for effektivitetskrav, der bringer deres omkostningsindeks helt på niveau med bedste praksis, men kun på 80% af bedste praksis.
- ”Et loft over effektivitetskravet i år 2002 og 2003 på max. 20% for drift og administration og 3% på afskrivninger skal sikre, at der ikke sker en for markant årlig ændring i netpriserne”.
- De samlede effektivitetskrav for 2002 og 2003 må højst udgøre 20%. De udgøres af summen af generelle krav (2*3%) og de individuelle krav dels til driftsudgifterne, dels til afskrivningerne. 14% er således loftet for det samlede individuelle effektivitetskrav, som sammen med det generelle krav på 3% p.a. ”er den eneste bindende restriktion for virksomhederne”. Dette loft fordeles endvidere på de to reguleringsår med 4,5% i 2002 og 9,5% i 2003.

Energiklagenævnets bemærkninger

1. Nævnet konstaterer at målsætningen for den regulering ved individuelt fastsatte rammer, som udgør en del af indtægtsrammereguleringen, er at bringe virksomhederne op på en effektivitet svarende til 80% af ”bedste praksis”. Effektiviseringspotentialer vurderes separat på driftsudgifterne og på afskrivningerne hhv. for net- og transmissionsvirksomheder resp. lav- og højspændingsdelen af en kombineret virksomhed.

2. Nævnet konstaterer videre at på et tidligt stadium af systemets udformning blev 80%-grænsen beskrevet som en korrektionsfaktor for model- og datausikkerhed i forhold til best practise defineret som den virksomhed, der har det laveste indeks for omkostninger til drift- og administration. Senere som et ”loft” for hvor langt virksomhederne skal nå op i effektivitet set i forhold til best practise defineret som det dårligste omkostningsindeks hos de 3, 5 og 9 transmissions- og distributionsvirksomheder samt transformerforeninger, der udgør best practise. Den slutteligt vedtagne definition bygger på 75%-fraktilen hos distributionsvirksomhederne og transformerforeningerne og 85%-fraktilen hos transmissionsvirksomhederne.

4. september 2002

J.nr.: 97-2301-0108

3. Medens effektiviseringspotentiallet/-kravene som anført beror på særskilte (del)beregninger under anvendelse af de særlige lofter på 20% resp. 3%, udgør det forpligtende – samlede - individuelle effektiviseringskrav summen af delkravene som nærmere beskrevet i vejledningens afsnit G og med anvendelse af loftet herfor på 14% af omkostningsrammen.

4. Der ses herefter ikke som anført af klager at være modstrid mellem effektivitetsmålet på 80% og beregningen af det individuelle effektivitetskrav. Den anvendte fremgangsmåde fremgår af vejledningen og fremgik af udkastene til denne, som i tilblivelsesfasen blev fordelt til branchen. Derimod må Energiklagenævnet finde det ønskeligt at det i vejledningen fremhæves tydeligere, at effektivitetsmålsætningen eller -loftet på 80% ikke er en samlet målsætning men et mål for drift hhv. afskrivninger for hver virksomhedstype for sig. Ligeledes vil det være ønskeligt at understrege, at beregningen af samlet effektivitet (benchmark) for transmissions- resp. distributionsvirksomhederne alene tjener statistiske formål. Den af klager påberåbte epostmeddelelse af 14. november 2001 fra tilsynets sekretariat bekræfter ønskeligheden af den sidstnævnte præcisering.

5. Ministerens beføjelse efter elforsyningslovens § 70, stk. 2 til at fastsætte regler om generelle indtægtsrammer inden for hvilke Energitilsynet årligt fastsætter en indtægtsramme for hver af de berørte virksomheder, er ikke i indtægtsrammebekendtgørelsen udnyttet til at fastsætte overgrænser for Energitilsynets fastsættelse af den individuelle bespareelsesprocent eller rammer for det samlede effektiviseringskrav, som en virksomhed kan stilles over for i et enkelt år eller over en årrække. Sådanne rammer er derimod fastlagt ved Energitilsynets afgørelse af 26. november 2001. De strider følgelig ikke mod bestemmelser i loven eller i bekendtgørelsen. I mangel af særlige af ministeren fastsatte rammer ses de af tilsynet fastsatte rammer ej heller at rejse et hjemmelsproblem i forhold til klager, idet rammerne tjener til at beskytte virksomhederne mod tilsynets egen fastsættelse af individuelle effektiviseringskrav, der går ud over de besluttede grænser.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 4. december 2001 om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav i elnetselskaberne stadfæstes for så vidt angår de for Vestjyske Net A/S, Herning fastsatte krav for årene 2002 og 2003.

Energiklagenævnets afgørelse er truffet i henhold til § 89, stk. 1 i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 767 af 28. august 2001 med senere ændringer. Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

P.N.V.

Jørgen Nørgaard
Nævnshoved

4. september 2002
J.nr.: 97-2301-0108